

A m t s b l a t t

der

Königlichen Regierung zu Posen.

N°. 13.

Posen den 31. März 1818.

Allgemeine Gesetzsammlung.

Nro. 2. enthält:

Nro. 460. den Grenz-Vertrag mit Russland vom 11. November 1815.
30. October

Nro. 91. I. Nro. 1300. März 1.

Bericht einen in Schmolnik, Schubiner Kreises, begangenen Raub.

In Schmolnik, Schubiner Kreises, Bromberger Departemente, ist der Ackerwirth Michael Krüger, in der Nacht vom 14ten zum 15ten März in seinem Hause räuberisch angefallen, nebst seinem alten Vater geknebelt und bestohlen worden.

Zum ist es ingzwischen gelungen, sich des Knebeln zu entledigen, die Räuber durch sein Gehege um Hülfe zur Flucht zu zwingen, und einen derselben mit einem Hirschfänger im Gesicht zu verwunden.

Die Zahl der Räuber wird auf zehn Personen angegeben, von denen fünf in das Haus

I. Nro. 1300. März 1. b.

O popelnionem w Szmolniku, Powiatu Szubińskiegó, kłpieźstwie.

W Szmolniku Powiatu Szubińskiego w Departamencie Bydgoskim, rolnik Michał Krüger w nocy z 14. na 15styMarca w domu swoim, rozbójniczym sposobem, napadnięty, wraz z podeszłym ojcem swoim sklepowany i złupiony został.

Stemwszystkém powiodło mu się rozkrępować, ktorów wciazem o ratunek do ucieczki przynusić i jednego z nich brzeszczotem w kark zranić.

Miało bi dż dziesiąciu łotrów, z których piąciu wpadło do domu, a pięciu stało na strażu.

(29)

eingedrungen, fünf aber Wache gestanden haben sollen.

Berfolgt sind die Räuber von Schmolnau aus über Gomlin und Pierdowa, wo ihre Spur verloren gegangen ist; aufgegriffen ist keiner derselben. Derjenige von ihnen, den der Krieger im Nacken verwundet haben will, und der durch diese Wunde, oder einer von ihr zurückgebliebenen Narbe, besonders kennlich sein würde, soll 40 Jahr alt, 5 Fuß 3 Zoll groß, von gelben Haaren, breiter Stirn, grauen Augen, stumpfer Nase, dicken Mund, breiten Kinn, ovalen Gesicht, schwärzlicher Gesichtsfarbe, stämmiger Statur; und bekleidet gewesen sein mit einer weiß tuchenen Jacke, bunten katzenen Weste, grau tuchenen Hosen, Stiefeln so mit Nageln beschlagen, und einer mit einem Schirm versehenen tuchenen Mütze.

Die uns nachgeordneten Behörden weisen wir an, die Räuber, wenn sie solche, oder einen von ihnen entdecken möchten, zu verhaften, und davon, dass solches geschehen, anhero Anzeige zu machen.

Posen den 19. März 1818.

Königlich Preussische Regierung L

Scigano ich od Szmołnika przez Gombin i Pierdowu, gdzie tu p. ich zginął; żaden z nich nie jest więzym.

Ten, którego Krieger powiada że zranil w kark, a którego przez tę ranę, lub z blizny po niej, szczególnie poznaczy można, ma mieć lat 40, wzrostu 5 stóp 3 cala, żółte włosy, szerokie czoło, brunatne oczy, nos zadarty, duże usta, szeroki podbródek, twarz okrąglawą, postawę rubaszą; odcież tego: biała sukienna katanka, kolorowa katunowa kamizelka, sukienne szare spodnie, buty gwoździmi nabite, czapka sukienna z daszkiem.

Zalecamy podrzędnym nam władzom, aby rozbójników tych, lub którychokolwiek z nich, dostrzegły, aresztowały, iże to stało się, nam doniosły.

Pożnań dnia 19. Marca 1818.

Królewsko-Pruska Regencja L

Nro. 92. I. Nro. 891. December 27.

Das Ausbreten der Lungenseuche in Popowko, Obernisch
ter Kreises, betreffend.

Nachdem die Lungenseuche auch in dem Dorfe Popowko, Obornickter Kreises, bereits seit 3 Monaten ausgebrochen hat, und die Vorschriften des Viehställe-Patentes vom 2ten April 1803 Capitel IV. befolgt sind; so wird im Berfölg unserer Verfügung vom 25sten October v. J., Amtesblatt Nr. 45 Seite 1297,

I. Nro. 891. Grudnia r. b.

O ustaniu zarazy plucowej w Popówku Powiatu Obornickiego,

Po ustaniu już od trzech miesięcy w Popówku Powiatu Obornickiego zarazy plucowej, i dopełnieniu przepisów patentu o pomorze bydła z dnia 2. Kwietnia 1803. Rozdz. IV., związki z bydłem też wsi, w następstwie rozporządzenia naszego z dnia 25. Października r. z. w Dzieniku

der Verkehr mit Rindvieh in der gebachten Ortschaft wieder freigegeben.

Posen den 8. März 1818.

Königl. Preuß. Regierung I.

Urzędowym Nro. 45- na stron. 129
przywrócone zostaig.

Poznań dnia 8. Marca 1818.

Królewsko - Pruska Regencya I.

No. 93. I. Nro. 1761. Februar e.

Betrifft das Aufhören der Lungenseuche in dem Dörfe Dzierzchnica Schrodaschen Kreises.

Nachdem die Lungenseuche in dem Dörfe Dzierzchnica, Schrodaschen Kreises, seit 3 Monaten wieder aufgehört hat, und alle Verordnungen des Viehsterbe-Patents vom 2. April 1803 Cap. IV. gehörig in Ausübung gebracht worden; so wird der Verkehr mit Rindvieh in dem zu. Ort hierdurch wieder freigegeben.

Posen den 3. März 1818.

Königlich Preußische Regierung I.

I. Nro. 1761 Lutego r. b.

O ustaniu zarazy płucowej we wsi Dzierzchnicy w Powiecie Średzkim.

Po ustaniu zarazy płucowej we wsi Dzierzchnicy Powiatu Średzkiego od zch miesięcy i dopełnieniu wszelkich przepisów patentu o pomorze bydła z dnia 2. Kwietnia 1803 Rodz. IV., wolne związki z hydrem we wsi rzeczoney niniejszem się przywracają.

Poznań dnia 3. Marca 1818.

Królewsko - Pruska Regencya I.

No. 94. I. Nro. 863. Februar e.

Betrifft den Reise-Pass, welchen der Zuchtmachergeselle Christian Koch aus Hessen-Kassel im Kossylin verloren hat.

Der Zuchtmachergeselle Christian Koch aus Hessen-Kassel gebürtig, lutherischer Religion, 39 Jahr alt, 5 Fuß 6½ Zoll groß, von blonden und schlachten Haaren, hoher Stirn, blonden Augenbrauen, grauen Augen, mit großer langer und spitzer Nase, mit aufgeworfenem Munde, gesunden Zähnen, blondem Bart, rundem Kinn, länglichem und starkem Gesichte von bräunlicher Farbe, und starker Statur, besonders kennlich an einer Narbe von einem Lanzenstich am rechten Unterarm, hat mit seiner 40 Jahr alten Frau Henriette, geborenen Appolke, auf der Wanderschaft bei

I. Nro. 863 Lutego r. b.

O zgubionym paszportie przen sukiennicza Krystiana Kocha z Hessen-Kassel.

Sukienniczek Krystian Koch z Hessen-Kassel rodem, religii Luterskiej, 39 lat mający, wzrostu 5 stóp 6½ cala, włosy pływe i gładkie, czolo wysokie, pływe biwi, szare oczy, nos prosty długi i kończyty, usta wargaste, zęby zdrowe, brodę płową, okrągły podbródek, twarz po-długawą i dużą koloru brązowego i postawę słuszną, znaczny szczególniey z blizny od pchnięcia włożoną na prawym łokciu, wędziąc z swą 40letnią żoną Henryką z domu Appolke, zgubił w mieście Kubylino paszport wydany pod dniem 4. Grudnia (29*)

griffen, in der Stadt Kobylin einen ihm unterm 4. December 1817 in Neurode auf sechs Monat gültig, ertheilten Paß verloren.

Wir bringen dies, und daß dem Koch, der sich gehörig ausgewiesen hat, ein neuer Paß ertheilt worden ist, auf den Grund der General-Paß-Instruktion vom 12. Juli 1817 hierdurch zur Kenntniß der uns nachgeordneten Behörden.

Posen den 15. Februar 1818.

Königl. Preußische Regierung I.

Nro. 95. I. Nro. 590. Februar c.

Betrifft die Sammlung zum Aufbau der katholischen Kirche zu Gołembicze.

Der vormalige hiesige Departements-Präfect hatte im Juli 1814 mit Genehmigung des damaligen interministriellen hohen Raths in Warschau, eine allgemeine Haush- und Kirchen-Collekte zum Wiederaufbau der katholischen Parochial-Kirche zu Gołembicze, Fraustädter Kreises, ausgeschrieben.

Mit Bezug auf die diesfälige Verfügung vom 23ten Juli 1814 sub Nro. 103 Juli, fordern wir die resp. landräthlichen Aemter hiermit auf, uns von dem Erfolge gedachter Collekte binnen spätestens drei Wochen Bericht zu erstatten, die vorhandenen Gelder aber, binnen gleicher Frist an die zeitherrige Präfectur-Casse hieselbst abzuführen.

Posen den 1. März 1818.

Königlich Preußische Regierung I.

dnia 1817 w Neurode na 6 miesięcy ważny.

O tem i o udzieleniu Kochowi, który się dokładnie wywiódł, nowego paszportu, na zasadzie Głównej Instrukcji Paźportowej z dnia 12. Lipca 1817, podzielne nam władze uwiadomiamy.

Poznań dnia 15. Lutego 1818.

Królewsko-Pruska Regencja I.

I. Nro. 590. Lutego 15 b.

Względem aktuadeli na odbudowanie kościoła Katolickiego w Gołębiciach.

Były Prefekt Departamentu tutejszego wypisał w roku 1814, za zezwoleniem Rady tymczasowej X. Warszawskiego, po wszelką Kollekę po domach i kościołach na odbudowanie Katolickiego kościoła parafialnego w Gołębiciach, w powiecie Wschowskim.

Odwołując się do zalecenia wtey mierze z dnia 23. Lipca 1814, Nro. 103, wzywamy urzędy Radzco - Ziemiańskie, aby nam o skutku owej kollekty w przeciągu narydaley 3 tygodni doniosły, pieniędze zaś w tymże samym czasie do tutejszej kasy poPrefekturalnej odesłały.

Poznań dnia 1. Marca 1818.

Królewsko-Pruska Regencja I.

No. 96. C. J. No. 2345. December 17.

Berüft die zum Ausbau der evangelischen Kirche zu Bonn bewilligte Kirchen-Collekte.

Das Königliche Ministerium des Innern hat mittelst Rescript vom 6ten October pr. die Ausschreibung einer allgemeinen Kirchen-Collekte zum Ausbau und zur inneren Einrichtung der evangelischen Kirche zu Bonn bewilligt.

Die Herren Superintendenten und Prediger des Pfeifir Departements werden daher hierdurch aufgefordert, die für diesen Behufe angeordnete Kirchen-Collekte in den lutherischen und reformirten Kirchen und Bethäusern des hehesten abzuhalten.

Die gesammelten Gelder sind mit einem Verzeichniß der Münzsorten unter der Aufschrift: „Kirchen-Collecken-Gelder“ von den Herren Superintendenten an den Regierungs-Archivarus Herrn Hofrath Schlogel hieselbst binnen 4 Wochen einzusenden, und dabei zugleich dem unterzeichneten Collegio vom Betrage derselben Anzeige zu machen.

Posen den 5. Februar 1818.

Königl. Consistorium und Schul-Collegium des Großherzogthums Posen.

No. 97. I. No. 31. R. Februar e.

Berüft die Entlassung der bei den Stäben der Garde und Grenadier-Landwehr-Bataillone eingestellten Wehrmänner aus dem Dienste.

Nachstehende Eröffnung eines Königlichen hohen Ministerii des Innern, die Entlassung der bei den Stäben der Garde- und Grenadier-Landwehr-Bataillone eingestellten Wehrmänner aus dem Dienste betreffend:

No. 2345 D. K. Grudnia 17.

O dozwolony kollekcie kościelney na wybudowanie kościoła Ewangelickiego w Bonn.

Królewskie Ministerium spraw wewnętrznych, reskryptem z dnia 6go Października r. z. dozwoliło rozpisania powszechny kollekty kościelney na wybudowanie i wewnętrzne urządzenie kościoła Ewangelickiego w Bonn.

Wzywają się przeto Jchmość Superintendenci i Kaznodzieje Departamentu Poznańskiego, aby kollekę w tym celu po kościółach i domach modlitwy Luterskich i Kalwińskich jak najspieszniej uskutecznili.

Uzbierane pieniądze z wykazem gatunków monet pod napisem: „Kollekta Kościelna“ Jchmość Superintendenci, Archiwaryuszowi Regencynemu Panu Radcy Nadwornemu Schloegel, w przeciągu 4ch tygodni odesią i razem podpisanemu Kollegio o ilości osią doniosą.

Poznań dnia 5. Lutego 1818.

Królewski Konsystorz f. Kollegium Szkolne W. Księstwa Poznańskiego.

I. No. 31. R. Lutego r. b.
W przedmiocie uwolniania od służby wojskowych żołnierzy kraiovey przy zakładach batalionów gwardyjskich i grenadierańskich obrony kraiovey, pomieszczonej.

Poniższe oświadczenie Królewskiego dobroycnego Ministerstwa spraw wewnętrznych, tyczące się uwolniania od służby wojskowych żołnierzy kraiovey przy zakładach batalionów gwardyjskich i grenadierańskich obrony kraiovey, pomieszczonej:

Es steht zwar im Allgemeinen fest, daß die Entlassung von dem Dienste bei den Stäben der Garde- und Grenadier-Landwehr-Bataillons, wie bei den übrigen Landwehren, jährlich erfolgen soll, und es ist dieser Bestimmung die zum Grunde gelegt, daß der Dienst bei den sämtlichen Stäben, wie beim stehenden Heere, auf 3 Jahr festgesetzt werden.

Danit indeß die Lage der bei den gesuchten Bataillons stehenden Leute nicht gegen die der übrigen Landwehrmänner zu drückend und lästig wird, ist in Übereinstimmung mit dem Königlichen Krieges-Ministerio festgesetzt worden, daß die den Stäben der in Rede stehenden Bataillone zugehörigsten Recruten, insofern sie noch nicht gedient haben, zwar allerdings erst nach Ablauf von 3 Jahren als Landwehrmänner beurlaubt, insofern sie aber schon bei andern Truppenteilen gestanden haben, ihnen die frühere Dienstzeit angerechnet, und sie um so viel früher entlassen werden, wenn sie nicht freiwillig ihre Dienstzeit verlängern wollen.

Der Königlichen Regierung wird dies zur Nachricht und Achtung bekannte gemacht.

Berlin den 30. Januar 1818.

Ministerium des Innern. — Erste
Uthaltung.

(gez.) K d h l e r.

An

Die Königliche Regierung
zu Posen.

Bringen wir hierdurch zur allgemeinen Kenntniß.

Posen den 17. Februar 1818.

Königlich Preußische Regierung I.

„Postanowiono wprawdzie w powiechności, iż uwalnianie od służby przy zakładach batalionów gwardy i grenadierów obrony kraiovey dziać się ma corocznje, iak w innych pułkach obrony kraiovey, tzwiajszy do tego za zasadę oznaczenie trzech lat służby przy wszystkich zakładach, iak u woyska stojącego.

Aby jednakże położenie ludzi przy rzecznzych batalionach nie było zbyt uciążliwem względnie innych wojskowych z obrony kraiovey, stando zmownie z Królewskiem Ministerstwem wojskiv rozporządzenie, iż oddani do zakładów pominionych batalionów rekruci, jeżeli te se nie służyli, powinni wprawdzie dopiero po upłygnienu 3. lat, jako woyskowi obrony kraiovey bydż puszczeni, jeżeli zaś już przy innem wojsku służyli, dawniejsza służba ma im bydż rachowią i o tyle wcześniej maiąc bydż uwolnieni, chybabu dobrowolnie dłużny służyć zechcieli.

Królewska Regencya poda to do wiadomości i stosowania się.

Berlin dnia 30. Stycznia 1818.

Ministerstwo spraw wewnętrznych — Oddział Pierwszy.
(pod.) Koehler.

Do Królewskiej Regencji
w Poznaniu.“

podajemy niniejszem do powiechniej wiadomości.

Poznań dnia 17. Lutego 1818.

Królewsko - Pruska Regencya.

No. 98. II. Nro. 330. März c.

Die Lösung der Gewerbe-Schule der Militair-Chirurgen zur Ausübung der Praxis im Civile beschränkt.

Den sämtlichen Militair-Chirurgen, welche durch die bestandenen Staatsprüfungen zur Ausübung der Praxis im Civile berechtigt sind, und solche entweder schon ausüben oder ausüben wollen, ist von dem Herrn General-Staats-Chirurgus Görke aufgegeben worden, dazu einen Gewerbe-Schein zu lösen.

Wir bringen diese Verfügung hiermit zur Kenntniß der Gewerbe-Schule-Aufnahmee-Behörden, um darauf zu wachen, daß Versetzen noch gekommen werde.

Posen den 9. März 1818.

Königlich Preußische Regierung II.

II. ad Nro. 330 Marca r. b.

O wykupowaniu patentow przez Cytulików wojskowych do wykonywania praktyki w cywilności.

Naczelnny Sztabowy Chirurg Goerike zalecił wszystkim wojskowym Cyrulikom, upoważnionym do wykonywania praktyki w cywilności, i taką albo już wykonywającym lub wykonywać chcącym, ażeby patent tym końcem wykupowali.

Uwiadomiamy o tem rozporządzeniu Władze rozmkładem patentowego od procederów trudniających, ażeby nad dopelniением onegoż czuwały.

Poznań dnia 9. Marca 1818.

Królewsko-Pruska Regencja II.

Nro. 99. II. Nro. 51. et 52. Februar c.

Betrifft die dem Mathias Schu auf drei Jahre ertheilte Erlaubniß; einige Thiere in sämtlichen Königlich Preußischen Staaten für Geld zu zeigen.

Dem Mathias Schu ist in Gemäßheit eines hohen Rescriptes Sr. Durchlaucht des Herrn Polizei-Ministers vom 16en v. M., unter denselben Data auf drei Jahre die Erlaubniß ertheilt worden, einen zahmen Wolf, einen spanischen Widder mit vier Hörnern, und einen Hund mit zwei Füßen, in sämtlichen Königlichen Staaten für Geld zu zeigen.

Posen den 18. Februar 1818.

II. Nro. 51. i 52. R. Lutego r. b.

O udzielonej Maciejowi Schu na lat trzy Koncessji do pokazywania za pieniędze kilku zwierząt we wszystkich Królewsko-Pruskich kraiach.

Stosownie do Reskryptu JO. Xięcia Ministra Policyi z dnia 16. z. m., Maciej Schu uzyskał pod tymże dniem koncesję na lat trzy do pokazywania za pieniędze we wszystkich Królewsko-Pruskich kraiach, oswojonego wilka, barana Hiszpańskiego o czterech rogach i psa dwunegnego.

Poznań dnia 18. Lutego 1818.

Królewsko-Pruska Regencja II.

Nro. 100. Ad Nro. 51 et 52. R. Febr. 1818.

Betrifft die dem erblindeten Wilhelm Doerper
in Ratingen ertheilte General-Concession zum
Drehorgelspielen.

Dem hohen Rescript Sr. Durchlaucht des
Herrn Polizei-Ministers vom 14ten Januar
d. J. gemäß, ist dem erblindeten Wilhelm
Doerper zu Ratingen unter denselben Dato
eine dreijährige General-Concession zum Dreh-
orgelspiel gebührenfrei ertheilt worden.

Die Oids-Polizeibehörden werden von die-
ser Verfügung hierdurch in Kenntniß gesetzt.

Posen den 18. Februar 1818.

Königlich-Preußische Regierung II.

Nro. 101. II. Nro. 3. R. Februar c.

Wegen der dem Johann Kestler für ihn und seinen
Gehülfen Casper Büngener, und dem Adolph
Kiesler für ihn oder seinen Gehülfen Jost Büngener
unter ertheilten Haushalt-Concessions

Auf Grund der uns mittelst Rescripts vom
29sten December a. pr. von den beiden Minis-
terien des Handels und der Polizei zugestammten
Benachrichtigung, ist dem Eisenwaren-
händler Johann Köster aus Grönenbach in
Westphalen, für ihn selbst oder seinem Schü-
ffen Casper Büngener; imgleichen dem Joseph
Kiesler für ihn und den Gehülfen Jost Büngener,
die nachgetheute Concession zum Haushalt-
Handel mit Tassen und Strohschnädeln für
ein Jahr, in der ganzen Monarchie, unter
der Bedingung ertheilt worden, daß sie oder
ihre Gehülfen die Originat-Concession stets bei
sich führen müssen.

Dies wird allen Polizei-Behörden unsers
Regierungs-Departements zur Achtung be-
kannt gemacht.

Posen den 5. Februar 1818.

Königlich-Preußische Regierung II.

II. Nro. 51 i 52 R. Lutego r. b.

O udzielotley zaniewidziałemu Wilhelmowi Doer-
per w Ratingen generalney koncessji grania
liskach.

Według Reskryptu JO. Księcia Ministra
Policyi z dnia 14. Stycznia r. b., zaniewi-
działły Wilhelm Doerper w Ratingen
uzyskał w tymże dniu trzyletnią bezpłatną
generalną koncessję grania na liskach.

Władze miejskie Policyjne uwiado-
miają się o tem postanowieniu.

Poznań dnia 18. Lutego 1818.

Królewsko-Pruska Regencya II

— II. Nro. 3. R. Lutego r. b.

O udzielonych pozwoleniach do kupienia po domach
Janowi Köster i pomocnikowi jego Kaspra Büng-
ener, imięt Józefowi Kiesler i pomocnikowi ie-
go Justowi Büngener.

Podług zawiadomienia nas przez dorosty-
ne Ministerstwa handlu i policyi pod dniem
29. Grudnia r. z., handlujący towarami
żelaznymi Jan Koester z Grönebach
w Westfalii uzyskał dla siebie lub dla
swego pomocnika Kaspra Büngenera,
imięt Józef Kiesler dla siebie i po-
mocnika swego Justa Büngera, po-
zwolenia kupienia po domach kosami na
rok w całej Monarchii, z warunkiem aby
sami lub wyrzeczycie ich oryginalną
koncessję zawsze przy sobie mieli.

Uwiadomione są o tem dla stosowania
się wszelkie władze Policyjne w Depar-
tamencie naszym Regencynym.

Poznań dnia 5. Lutego 1818.

Królewsko-Pruska Regencya II

Anzeige und Aufforderung.

Die Bibelgesellschaft, welche sich im Monat October 1817 bildete, und am Reformationsfeste einen Ausschuss wählte, ist durch ein Schreiben vom 27sten December 1817 von der Preußischen Haupt-Bibelgesellschaft in Berlin bestätigt, und dadurch, wie durch Mitwissen des hohen Ober-Präsidii des Großherzogthums Posen, formlich befugt worden, um mit Eifer für den Zweck der Gesellschaft thätig zu sein.

Damit der verfassungsmäßige Ausschuss gebildet würde, wählten die in der Kirche versammelten Mitglieder der Gesellschaft am 1sten November 1817 zum Vorsteher (Präsidenten) den Herrn Consistorial- und Schul-Rath Rose, zu den beiden Neben-Vorstehern (Vice-Präsidenten) den Herrn Consistorial-Rath und General-Senior Bornemann, (der nach dem Tode des Vorstehers, Herrn ic. Rose, durch einen Beschluss des Ausschusses an dessen Stelle getreten ist) und Herrn Pastor und Consistorial-Assessor Fischer; zu den sechs Beiratern (Directoren) Herrn Ober-Kaufmann Barth, Herrn Kaufmann Berger, Herrn Medicinal-Rath Dr. Freter, Herrn Kaufmann Gumprecht d. A., Herrn Regierung-Rath Krause, und Herrn Kriegsrath Sydow; zu den beiden Schreibern, (Secretaires) Herrn Professor Dr. Bernd, und Herrn Archivar Frost, und zum Kassenführer den Herrn Gold- und Silberarbeiter Ahlgreen.

Dieser Ausschuss eracht nun mit christlichem Eifer die Herren Landräthe und Prediger im Großherzogthum Posen, ihre Bemühungen mit den seitigen zu verbinden, und in ihren Kreisen und ihrem Bereiche so viele ihrer Brüder Christen, als sie können, für den Zweck der

Doniesienie i Wezwanie.

Towarzystwo Bibliyne, które się w miesiącu Październiku 1817. utworzyło, a w dniu setnicy Reformacyjnej Komitet wybrało, potwierdzonem zostało pismem Pruskiego Głównego Towarzystwa Bibliynego w Berlinie z dnia 27. Grudnia 1817, uzyskawszy przez to i przez zezwolenie Wysokiego Praesidii Naczelnego W. X. Poznańskiego, wyraźną moc gorliwego zajęcia się tą sprawą.

Zebrane członki towarzystwa w kościele dnia 1. Listopada r. z. obrąby do składu Komitetu: Prezydentem Radę Konstytucyjnego i Szkolnego P. Rose, Wice-Prezydentami Radę Konstytucyjnego i Generalnego Seniorem X. Bornemanna (który po zezyciu P. Rose Prezydenta, za uchwała Komitetu miejsce jego objął) i X. Pastora i Assessora Konstytucyjnego Fiszera; Dyrektorami w liczbie sześciu: PP. Narukupca Barth, kupca Bergera, Radcę lekarskiego D. Fretera, kupca Gumprechta star., Radcę Regencyjnego Krause i Radcę wojskowego Sydowa; trzymającym pióro PP. Professora D. Bernd i Archiwariusza Frost; Kasyrem P. Jubilera Ahlgreen.

Komitet ten uprasza z chrześcijańską gorliwością Jemność Radców Ziemiańskich i Kaznodzieiów w W. X. Poznańskiem, aby by swe, z jego życzaniem usiłowaniami, starały się o zjednanie w swoich powiatach i okręgach tylu, ile można, Społchrześcijan dla celu towarzystwa bibliynego, którym jest: rozmnożenie oświaty i pobożności chrześcijańskiej pomocy ubogiem i bezposobnymi przez bezpłatne rozdawanie lub

Bibelgesellschaft —, nämlich: Vernehrung der christlichen Bildung und Frömmigkeit unter den Armen und Unbenittelten, durch unentgeltliche Bechleilung oder sehr erleichterte Leierlassung der Bibel — zu gewinnen, und an den Ausschuss die Listen sowohl solcher, welche jährlich ein Gewisses zur Errichtung dieses Zweckes beitragen werden, und die dadurch Mitglieder der Bibel-Gesellschaft für das Großherzogthum Posen werden, als auch solcher, die zu beliebigen Zeiten oder ein für allemal das zu etwas beitragen, und die dadurch Wohltäter zu diesem Zwecke werden, — wie auch die von Mitgliedern und Wohltätern erhebenden Geldbeiträge einzusenden, mit dem Beifügen aussen auf den Brüsten: Bibelgesellschaftssachen, wodurch Brüste und Gelder postfrei werden.

Hieraus wird deutlich, daß für das Großherzogthum Posen nur eine Bibelgesellschaft statt finde, deren Ausschuß in Posen monatlich regelhaft einmal sich versammelt, daß aber die Mitglieder derselben, und die zu ihrem Zweck mitwirkenden Wohltäter im ganzen Großherzogthume zerstreut sein können, die unter sich zwar kleinere Vereine zu Berathung und zu Verschärfungen bilden, aber nicht zu Ausführung und öffentlicher Wirksamkeit schließen können; sondern durch die Herren Prediger und Landräthe mit dem Ausschuß in Posen in beständiger Verbindung stehen. Die Namen derselben werden in den künftig zu druckenden Verzeichnissen eben so wie die der in der Stadt Posen befindlichen Mitglieder und Wohltäter genannt werden.

Posen den ersten Februar 1818.

Der Ausschuß der Bibelgesellschaft
für das Großherzogthum Posen.

(ges.) Bornemann. Bernd.

małym kosztem spuszczanie Biblii, i przysyłali Komitetowi wykazy tak tych osób, które rocznie pewną osiągają przykładając się chęć do osiągnięcia tego celu, a które przez to stają się członkami towarzystwa bibliotecznego w W. Księstwie Poznańskim, iako też tych, które w dowolnych czasach lub na jeden raz kwotę jaką osiągają i przesto imienia Dobrodziejów nabuwają, niemniej wybrane od członków i dobrodziejów składki pieniężne z wyrażeniem na wierzchu: *Interess Towarzystwa Bibliotecznego*, przezco listy i pieniądze stają się wolnymi od opłaty pocztowej.

Okazuje się ztąd wyraźnie, iż dla W. Księstwa Poznańskiego i edno tylko jest Towarzystwo Bibliotyczne, którego Komitet w Poznaniu co miesiąc regularnie raz się zgromadza, lecz że członkowie onego i przykładający się do jego celu dobrodzieje w całym Księstwie znajdują się mogą, którym wprowadza wolno składać pominiejsze związki dla naradzania się i czynienia propozycji, wykonywaniem jednakże i publicznem działaniem zajmować się niemogą, ale owszem przez pośrednictwo Jarmośc Pastorów i Radców Ziemiańskich w ciągłych z Komitemetem Poznańskim znajdują związakach. Nazwiska ich będą w drukować się mających na przyszłość wykazach, równie jak i znajdujących się w Poznaniu Członków i Dobrodziejów umieszczone.

Poznań dnia 1. Lutego 1818.

Komitet Towarzystwa Bibliotecznego
w W. Księstwie Poznańskim.

Bornemann. Bernd.